

Dirshu
דרשו ד' ועזרו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שובת מלכתא

פי ביום הזה יכפר עליכם

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

סיפורים ופנינים מרתקים

גליון מס' 501

פנינים ליום הכיפורים פ"ו

רבינו חשב לרגע ומיד אמר להם "כן, יש עמי סגולה להציע לכם, שהבחור הזקוק לישועה ילך במשך ארבעים יום לאסוף כסף לצדקה, ויזוהר למסור עוד באותו היום את כל הכספים שאסף לעניים, יעשה כך ארבעים יום וה' יעזור, תהיה ישועה". הבחור בשמעו את הסגולה התחלחל...

**סיפורים נוראי הוד על כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זי"ע
שנסתלק בפתאומיות בליל יום הקדוש, יום הכיפורים תשי"ע**

הרב שמעון טיקוצקי

סיפר הג"ר אהרן הניג שליט"א מחשובי תלמידי החכמים בלונדון: לפני שנים רבות זכיתי להיכנס לקודש פנימה, אל כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זי"ע, בדירתו בעיה"ק צפת. הרבי קיבלני כדרכו במאור פנים וקיים בי 'הכנסת אורחים' בהידור, במשך שעה ארוכה זכיתי לשהות בקודש פנימה ולקבל את עצת וברכת קדשו בכמה עניינים שעמדו על הפרק.

והנה הגיעה שעת מנחה.

באותם שנים היה לרבי את בית הכנסת הזעיר בקומת הכניסה לבניין מגוריו, ברחוב הנשיא 48. היה זה בית כנסת שכולו בקושי ד' על ד' אמות. רבינו יצא מביתו ואני התלוויתי אליו, כשנכנסנו לבית הכנסת הרהבתי עוז והתבטאתי באוזניו כי כידוע: "בשנים קדמוניות לכל הצדיקים היה בית מדרש משלהם בעיה"ק צפת", כשבכוונתי להביע את השמחה שהנה אף הוא זכה להקים ב"ה בית כנסת משלו בצפת כמנהג צדיקי קמאי.

אך יצאו הדברים מפי ומיד השתנו פניו של רבינו ככרום. הבנתי כהרף עין שאמרתי משהו לא טוב, אך לא הצלחתי להבין מהו, ראיתי שסערה מתחוללת בליבו, ופתאום נענה וקרא בהתלהטות, בצעקה, "היינט אלע בעלי תשובות האבן דא בעלי מדרשים, איך בין אויך א בעל תשובה - כיום לכל ה'בעלי תשובה' יש בתי מדרשות בצפת, גם אני הנני בעל תשובה..."

כעבור רגע חזר ותיקן עצמו "א בעל תשובה? איך ויל תשובה טאהן

- וכי 'בעל תשובה' הנני? הנני רוצה לזכות לשוב בתשובה".

להסתיר את הבכי

במשא קדשו בסעודת הילולא מוצאי יום כיפור (תשפ"ד) בבית המדרש 'קהל בית דוד' לעלוב בארה"ב, סיפר כ"ק האדמו"ר מסקאלייץ זצ"ל, שזכה ללמוד עם הרבי מלעלוב זי"ע בחברותא בימי שבתו בארה"ב:

פעם הגעתי לביתו בארה"ב ומצאתי את רבינו באמצע אמירת

תהלים (כמנהגו לומר מדי יום את כל ספר התהלים), הוא היה 'פאר טיפס' תפוס בשרעפי קודש ולא הרגיש כלל שנכנסת, עמדת מן הצד וראיתי איך נהרות של דמעות זולגות מעיניו תוך כדי אמירת התהלים, כעבור כמה רגעים הרגיש בי והבחין שראיתי בכך. לאחר שסיים את אמירת התהלים פנה אליי רבינו, והסביר לי שבעונה זו בקיץ צומחים בחוץ עצים מסוימים וכתוצאה מהפריחה יש לו אלרגיה, ולכן עיניו דומעות... על כל דבר היה לו תירוץ טוב...

כוחה של בכייה

באותה סעודה סיפר גם נכדו של הרב, הרה"ג רבי זלמן וייס שליט"א - ר"מ בשיבת נייפסט, על כוח בכיו של יהודי, מכמה זוויות מופלאות, במחיצתו של רבינו זי"ע:

סיפר לי יהודי שחיכה לא עלינו מעל עשרים שנה לילדים, מדי פעם היה הולך להזכיר עצמו אצל רבינו זי"ע, פעם אחת התקשר בטלפון להזכיר עצמו, תוך כדי שיחה נשמע קול בכייה של זוגתו שפרצה בבכי. רבינו בשמעו את קול הבכי נחרד ושאלו מי בוכה ומדוע, והשיב הבעל בשברון לב שזאת היא זוגתו וכי 'היא בוכה בגלל העניין המדובר, כי טרם נושעה בזרע של קיימא והרופאים כבר אינם נותנים לנו שום סיכוי'...

"אזוי, אזוי" נענה רבינו ולקח זאת מאוד לליבו, הוא בירך את אותו יהודי שיזכה לזש"ק ובכך הסתיימה השיחה. בהזדמנות הבאה שהגיע אותו יהודי אמר לו רבינו "דע לך שלקחתי ללב מאוד את הבכי שלכם, אמרתי תהלים בעבורכם ובעז"ה מקווה אנכי שתזכו לישועה". לפקודת השנה נושע אותו יהודי בבן זכר.

הבכי שהוביל לביקורו של רבינו

עוד סיפר הרה"ג רבי זלמן שליט"א: רבינו זי"ע ביקר כידוע פעמיים בעיר התורה 'לייקווד' בארה"ב וסיפר לי הרה"ג ר' אברהם ברנדווין שליט"א מיקרי אנ"ש בלייקווד שהוא היה היוזם והעומד מאחורי ביקורים אלו, על השתלשלות העניינים שהובילה לביקורו של רבינו שם.

ר' אברהם זה ביקש כמה וכמה פעמים מרבינו שיזאיל לבוא לבקר בעיר לייקווד, אך בכל פעם דחה אותו רבינו ולא היה לו חשק לכך מטעמי הכמוסים. באחת הפעמים שהגיע ר' אברהם להזמין את רבינו לבקר בעיר לייקווד התלווה אליו ילדו הקטן, אך גם הפעם נענה רבינו שאין הדבר בכוחו ואין עתותיו פנויות לכך.

הילד הקטן בשמעו שהרבי לא יגיע לבקר פרץ בבכי... רבינו בשמעו את בכיו שאל מיד "למה הילד בוכה?", ר' אברהם השיב באי נעימות שהילד בוכה כי התאכזב מכך שהרבי לא יבקר אצלם. "אזוי" נענה רבינו, "איך וועל קומען, איך וועל קומען - אם כך אני אבוא..."

ואכן רבינו הגיע לביקור אחד בלייקווד ובעקבותיו הגיע פעם נוספת, כמאמר הבעש"ט הק' שבכל מקום שמבקר יהודי, עליו להגיע פעם נוספת לתקן.

ועוד עובדה, היה אצלי יהודי, אברך מארץ ישראל, שאכל אצלי בביתי וסיפר לי שבשנים האחרונות לחייו של רבינו היה עורך את ה'טיש' בט"ו בשבט ברוב עם, בליווי כלי נגינה, וסיפר לי אותו אברך שהיה אז בחור והגיע ל'טיש' עם אחיו שהיה ילד פעוט. במהלך הסעודה חילק רבינו פירות לכל הקהל, אך הילד הקטן לא הצליח לקבל פירות מהרבי ומרוב אכזבה פרץ בבכי.

למרבה הפלא, למרות כל ההמולה וכלי הזמר, הגיע קול בכיו של הילד לאוזני רבינו שפנה מיד אל המשמשים בקודש ואמר להם "אני שומע כאן קול בכי, נא להשקיט את התזמורת", וכך הוה, עצרו לרגע את השירה ומיד מצאו את הילד הבוכה בפינת בית הכנסת, והיה זה פלא כשלעצמו איך קול בכיו הדק של הילד, גבר על כל הרעש והגיע לאוזניו של רבינו.

מיד הורה רבינו לקרוא לילד ובשמעו את סיבת בכיו, מילא את ידיו בפירות מידי הקדושות והבכי התחלף מיד בשמחה גדולה.

"צדקה? צדקה איז א אלטער בעל מופת!"

מספר הרה"ח ר' זאב וועלוויל הר זהב שליט"א: לפני כמה חודשים בהיותי באתרא קדישא במירון פגשתי בשני אברכים חסידיים מארה"ב, לאחר ששמעו כי מקושר הנני לבית לעלוב פנה אליי אחד האברכים "האם ברצונך לשמוע סיפור מופת מהרבי מלעלוב זי"ע? בוא ואספר לך סיפור", וכך הוא סיפר:

הם היו שלושה בחורים באחת הישיבות בארצות הברית, חברים טובים בלב ונפש, לומדים יחד, נוסעים יחד, עד שהגיעו שלושתם לפרק השידוכים. שניים מהם התארסו בזה אחר זה במזל טוב, אצל השלישי משום מה התעכבו העניינים. הצעות עלו וירדו ולא הגיעו לידי גמר.

בינתיים התחתנו שני החברים הראשונים והקימו את בתיהם, בעוד השלישי נשאר בישיבה. המצב החדש העיק מאד על שני האברכים הטריים, החוט המשולש לא ניתק, שני החברים האברכים החלו לעשות כל שבידם כדי לקדם את השידוכים אצל חברים, כשאינם מצליחים להבין למה העניינים יגעים אצלו, למה הישועה מתעכבת. הם ניסו לדאוג לו בכל דרך, פנו לשדכנים, דיברו עם כל מי שאפשר, אך ללא הועיל, עברה עוד שנה, ועוד שנה, הבחור שהיה בן גילם הפך לבחור מבוגר, העניינים רק נעשו מעיקים יותר, השניים החלו להיכנס לאדמו"רים וצדיקי הדור לבקש ברכות, עשו סגולות, ביקשו ברכות, והישועה בוששה לבוא.

יום אחד שמעו שהרבי מלעלוב - כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הגיע לביקור באמריקה, היה זה לרגל נישואי אחד מנכדיו. משהו לחש על אוזנם שכדאי להם מאוד להיכנס אל רבינו שידוע כפועל ישועות בקרב הארץ, הם הגיעו לבית מדרשו של רבינו ברחוב 43 בבורו פארק, יחד עם ידידם הבחור המבוגר.

בהיכנסם לקודש פנימה הציגו בפני רבינו את סיפורם, "לנו ב"ה כבר יש ילדים, והוא עדיין תקוע בפרק השידוכים, שהרבי יבטיח

לו שבעז"ה הוא יתארס ויקים את ביתו בקרוב". רבינו השתומם "להבטיח? וכי בידי להבטיח, יכול אני לברך כמו כל יהודי - א איד קען בענטשן", ובירכם.

הם ניסו שוב לחלץ הבטחה מרבינו אך לא הצליחו, כיון שכך פנו לאפיק אחר, חשוב היה להם לצאת עם משהו בידיים, אם לא הבטחה לפחות סגולה מעשית לישועה. ביקשו אפוא מרבינו שייתן להם סגולה. רבינו חשב לרגע ומיד אמר להם "כן, יש עמי סגולה להציע לכם, שהבחור הזקוק לישועה ילך במשך ארבעים יום לאסוף כסף לצדקה, ויזהר למסור עוד באותו היום את כל הכספים שאסף לעניים, יעשה כך ארבעים יום וה' יעזור, תהיה ישועה".

הבחור בשמעו את הסגולה התחלחל, לא היה לו נעים להתחיל לכתת רגליו לאסוף כספים לצדקה, להפוך לפושט יד, וכי זה מה שחסר לו במצבו שידברו עליו שהוא אוסף צדקה...

אך כעבור כמה רגעים התעשת, וכי מה לא עושים כדי לזכות לישועה. הוא החל לכתת רגליו בבתי כנסת מדי יום לאסוף כספים ולחלקם עוד באותו יום לעניים כהוראת רבינו.

"בלילה של היום הארבעים" מסיים בהתרגשות האברך במירון, שהציג עצמו כאחד משני האברכים הידידים בעלי המעשה, "שברו צלחת במזל טוב, ידידנו הבחור דנן בא בקשרי שידוכין בשעה טובה ומוצלחת..."

קשה לתאר את השמחה האדירה שהרקיעה שחקים, איני יכול לתאר לך את גודל הנס, היה זה 'מופת גלוי', חותך, כשלעניני כל התברר שהסגולה השמיימית שנתן הרבי פעלה מיד את הישועה, מיד בתום הארבעים יום.

הרצון המיידי שלנו היה להיכנס אל הרבי מלעלוב ולהודות לו על הישועה העצומה, אלא שבאותה שעה הרבי כבר לא היה באמריקה, הוא חזר כבר לארץ ישראל.

חלפה תקופה והנה שוב הגיע הרבי זי"ע לביקור באמריקה לרגל שמחה נוספת במשפחתו, בהתרגשות רבה קבענו, שלושת הידידים, להיכנס אל הרבי ולבשר לו את הבשורה הטובה ולהודות לו על הישועה המופלאה. נכנסו אל הרבי והצגנו בפניו את ידידנו שנושע בזכות ברכתו 'זהו החתן - דאס איז דער חתן'.

"אה, צדקה" נענה רבינו בחיך ובנימת התפעלות, כשהוא מבטל בדרך אגב מכל וכל את כל חלקו בעניין, "צדקה איז שוין א אלטער בעל מופת - צדקה היא 'בעל מופת' עתיק יומין, הרי זה ידוע מאז ומקדם שבכוחה לפעול ישועות גדולות, ומה בכלל השייכות שלי למופת זה..."

הרבי בירך אותו בחמימות שיזכה לבנות בית נאמן בישראל, הוא זכר היטב שהגענו אליו אך בשום אופן לא הבין על מה באנו להודות לו, וכי מה חלקו בעניין.

אחד מאיתנו הרהיב עוז ואמר גלויות "זה 'מופת' של הרבי", אך הרבי לא קיבל את הדברים "מיין מופת? וכי היה לי איזה חלק בישועה זו?" "הרבי נתן לנו את הסגולה שהבחור יאסוף כסף לצדקה ארבעים יום" הסביר החבר, "והנה ביום הארבעים אירע הנס".

"אה, צדקה" נענה רבינו בחיך ובנימת התפעלות, כשהוא מבטל בדרך אגב מכל וכל את כל חלקו בעניין, "צדקה איז שוין א אלטער בעל מופת - צדקה היא 'בעל מופת' עתיק יומין, הרי זה ידוע מאז ומקדם שבכוחה לפעול ישועות גדולות, ומה בכלל השייכות שלי למופת זה..."

(אהל מועד - לעלוב)

תמיד רצית לזכור ולדעת את מה שלמדת?

מצטרפים למבחני 'דרשו'. לחזור, לשנן, להבחן, לדעת!
1,200 מוקדי מבחן חודשי ברחבי הארץ והעולם.
לפרטים והרשמה גש לעמדות 'נדרים פלוס'

"חזרתי בתשובה ושמרתי מצוות כפי הלכה, אבל חיבור קבוע לתורה, לא היה לי. אצדיק את עצמי: היה לי קשה, בן-אדם מוכשר ומצליחן יושב ומתייגע מול הגמרא, ובסוף מבין את החומר ככה-ככה..."

יהודי יכול לחזור בתשובה אלף פעמים - אם לא יחזיק בתורה, לא תהיה להתחזקות שלו שום קיום

הרה"ח ר' אהרן כהן

מתחברים לתורה

בית הכנסת המרכזי במוסקבה הלך והתמלא, זמן תפילת הנעילה התקרבה. בתחילה נראו המבוגרים הפטורים מעבודה, אלו שהשתתפו בכל התפילות, אחר הלכו והצטרפו פנים מוכרות במקצת, כאלו המבקרים מפעם לפעם ב"צ וכדומה. בהגיע עת התחלת התפילה, היה המקום מלא וגדוש בהמון נשמות יהודיות שהגיעו בהמונם להשתתף בתפילה בסיום היום הקדוש.

ואז, עברה ונשמעה הבקשה שהרב י"ש דברים לחיזוק והתעוררות. הדילמה וההתלבטות בלטו על פני הרב שמצא עצמו במיצר. מה יאמר ומה ידבר?

מצד אחד עומדים אחיו בני האומה הישראלית הסובלים בעול הגלות הרוסי והקר, כשאף ב'יום הקדוש' הוכרחו לעבוד כבכל יום. כשמיד בתום עבודתם הגיעו חיש מהר לבית הכנסת להשביע נפשם הרעבה בתפילת נעילה.

מצד שני. יש כאן בלי שום ספק 'סוכנים' מטעם המשטרה החשאית העומדים וקולטים כל תנועה וכל הגה. כל מה שהוא יגיד יירשם לחובתו.

אבל יהודים מבקשים. כפה הרב על עצמו. התקרב לדוכן, ועלה.

תתיר צרורה

השוחט לא ידע מה עליו לעשות. התחיל הרב בדרשתו מעוטף בטליתו. היה זה ביום ששי, בו מגיעים תושבי הכפר לשחוט את תרנגולותיהם לכבוד שבת קודש.

שיחת הטלפון מידידי רבי ישעי' הורביץ שליט"א מבני ברק השאירה אותי נדהם. היה זה בסיומו של סמינר מארגון 'צהר'. בין הדוברים שדמעו והדמיעו בסימפוזיון היה צחי (שם בדוי ליהודי אמת). צחי. איש מפורסם בציבור הישראלי. גולל את סיפורו והלהיט את כולם. בעבר. תיאר, כבר זכה לחזור בתשובה, כפשוטו. הוא כבר לבש כיפה והתנהג בדרך התורה וההלכה. אך אחרי תקופה, נסוג לאחור, כשכעת עומד הוא כאן שוב.

המנחה הפסיקו וביטא בקולו את שאלת הנוכחים; אתה לא מפחד שעוד תקופה תמצא את עצמך שב לאחוריק ח'ו'?

צחי, המכהן כשדרן בכיר באחד מתחנות השידור בארץ, לא נראה מבוהל ואף לא מופתע. רק חייך והמשיך להסביר. זכיתי לחזור בתשובה ובהמשך לצערי... אך האמת, כל הזמן לא הצלחתי להבין. איך זה קרה לי...

אחר הרבה מחשבה והתייעצויות עם רבנים גדולים בתורה, הגעתי למסקנה. וכאן רעם קולו בצווחת נפש יהודית. חזרתי בתשובה. אבל לא החזקתי בתורה!

בלי תורה - אין תשובה!

למול תדהמת הציבור, הסביר צחי. חזרתי בתשובה ושמרתי על המצוות כפי הלכה, אבל חיבור קבוע לתורה, לא היה לי. אצדיק על עצמי, היה לי קשה, בן-אדם מוכשר ומצליחן יושב ומתייגע מול הגמרא ובסוף מבין את החומר ככה-ככה. אבל איך ענה לי אחד מהצדיקים; בלי לימוד התורה, אין סיכוי מול היצר הרע!

כיום. מיהר צחי למלא את סקרנות הציבור. 'הודו להשם' כבר שלשה חדשים, אף שעדיין לא לבשתי כיפה מחוץ לבית. אך, וכאן הגביה שוב את קולו. כבר שלשה חודשים שיום-יום על הבוקר אני יושב שעתיים ומתחבר לתורתנו הקדושה - תורת הנצח. כאן בסמינר הגעתי לשמוע שוב, איך אני עושה את דרכי חזרה ליהדות.

מחיות הכפיים שהדהדו עוד הרבה זמן, הראו שהמסר נקלט. הכל טוב ויפה. לעשות תשובה, להתחזק בכל המצוות. אך הדרך היחידה להצליח לעמוד בזה הוא רק דרך ביחד עם חיבור לתורתנו הק'.

יפה סיים הפעיל הנרגש, אם זה שעשה שינוי דרסטי וגדול שכזה, עדיין ל"ע חזר לאחוריו. אנו, הנדרשים ב"ה רק לשינויים יחידיניים ופרטניים וכדומה. האם יש סיכוי שנצליח לעמוד בזה בלי לימוד קבוע???

אל
הבס
אל
דוד מנד
מב
לביס
למנד

בקנין תורה-דף היומי בבלי

מסלולי המלגות נפתחים למשך שני ימי הבחינה

השבוע פרשת האזינו בימי שני ושישי המבחן על מסכת זבחים דפים ב' - י"ז

החלטתי שאני צריך לבדוק מה כן נכון, התבגרתי ונסעתי לארץ ישראל, בכותל המערבי לכד אותי 'השודד מהכותל'...

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה' ומחבר ספרי 'להאיר' על הטהרה המיוחדת ביום הכיפורים

להם הקב"ה את הכל ואומר מה דאזל אזל מן הכא ולהלן הוא חושבנא 'צתה בת קול ואומרת להם לך אכול בשמחה לחמך כבר נשמעה תפלתכם' (קהלת רבה ט ז)

מעיד הגאון הגדול רבי ישראל בונם שליט"א גאב"ד אשדוד על אביו מרן הגאון הגדול רבי פינחס זצוק"ל שהזמן השמח ביותר בשנה היה אצלו בסעודת מפקדת של ערב יו"כ, הוא קיפץ ממש, והפטיר: "עוד מעט נכנסים למקלחת של אבא!..."

לדעת מה הוא!

מדוע אנחנו בכל זאת מרגישים בה רע? היות ויום הכיפורים נפסק שהוא מכפר עם התשובה, יש לנו חרדה שזה דורש מאיתנו לקרוע חלק מחיינו, ואחרת לא נזכה ליום הכיפור.

וזה שורש של טעות נוראה, איננו מתבקשים לקרוע מעצמנו, אנו מתבקשים לגלות את עצמנו, וככל שנגלה את עצמנו יותר נלמד מה הן הכוחות שלנו, וממילא מה הייעוד, ועד כמה אנו נגישים לייעוד נתמלא באורה ושמחה.

מרן רשכבה"ג הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל בערב יום הדין היה חזר ואומר את תמצית עבודת האדם, וכך אמר: "אדם צריך לדעת מה הוא, ומה הוא צריך להיות, ומה הוא יוכל להיות, רוב האנשים לא מנצלים את מה שצרכים ויכולים להיות, ואם אחד ינצל את כל הכוחות שיכול להיות, יהיה הוא מאושר ויהיה טוב לו וטוב לעולם" רבי אהרן לייב לא אמר שאם יעשה חשבון נפש זה הוא יהיה מסודר עם הרבש"ע, הוא יהיה מאושר ויהיה לו טוב וטוב לעולם! נותנים לנו הזדמנות לגלות ולמצות את עצמו!

במסגרת דרשותיי בימי ההכנה ליום כיפור, הצגתי פעמים רבות שאלה בפני הציבור, "מתקרב יום כיפור ומה תחושתנו לקראתו" ואני מסביר, אינני הכוונה לצום 26 שעות שכמובן לא נעים לאף אחד, השאלה על עיצומו של יום, האם אנו אוהבים אותו או שאנו מבקשים להתפטר ממנו?

לצערי רוב התשובות הם שאנו מבקשים להיות כבר אחרי... יתכן והטעות שעשו איתנו בצורה שיום הכיפורים הוצגה בפנינו, והתפיסה הזאת אם היא לא תשתנה היא תעבור גם לדור הבא, ויהיה עוד דור שיחמיץ את היום הגדול בשנה, היום הנפלא ביותר בשנה.

יום כיפור זה יום שבו הקב"ה אומר שכל מטרתו "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתכם" לא בכדי חז"ל אמרו "ישעי" - זה יום הכיפורים" אין לך יום ישועה גדול מזה.

הגר"ח מיישקובסקי שליט"א הגדיר זאת נפלא לגבי פרה אדומה נאמר בחז"ל "תבא האם ותקנח צואת בנה" משמעות הדבר שדוקא האמא צריכה להתמודד עם הלכלוך שבנה מלכלך, ומה מונח כאן, תינוקות רבים נמסרים למטפלת, המטפלת גם היא מחליפה לתינוק כשעושה צרכיו, אבל זה מגעיל אותה, היא עושה את המינימום הנצרך כי אין לה ברירה. לעומת זאת האם לוקחת את הילד בשמחה, מנקה אותו מכל הצדדים, רוחצת אותו, סכה אותו בשמן ורדים, מבשמת אותו, מלבישה לו בגדים חדשים עד שיוצא הילד אחרי שנתגעל בצואתו כאילו יצא עתה מחנות הבשמים... וכל זה למה - כי זה אמא אוהבת!

אצל הקב"ה כתוב "רחץ ה' את צואת בת ציון" עם ישראל מיטנף בחטאיו, זה מפייץ צחנה ריח נורא ואיום והקב"ה כביכול בעצמו לוקח את ילדיו המלוכלכים, ורוחץ את צרכיהם, "וזרקתי עליכם מים טהורים" - הוא בעצמו זורק מים טהורים, כמה חסד ה' יש כאן, כמה אהבת אב לבניו.

המקלחת של אבא

יום כיפור הוא יום נקיון, יום רחיצה שהבורא יתברך רוחץ במו ידיו את בניו הקטנים, אין לך יום של גילוי רחמים יותר מיום זה. ולכן רק יוה"כ היה בה עבודה בקודש הקדשים, שם היו הכרובים מעורים זה בזה, היה שם גלוי החיבה הגדול ביותר שיכול להיות בין הבורא למשהו מברואיו.

על כך אומר המדרש: "וביום הכפורים מתענין כולן והקב"ה מתיר להם עוד שליש מעונותיהן עד שמתענין אנשים ונשים וטף מוחל

רבותי: סיפורים כאלו אין על אף גוי! רק היהודי שבלבו פנימה נשמתו בוערת להכיר את הקב"ה, מבקשת היא באמת את הדבקות במקור הטוב, וממילא רק צריך לפתוח לה את החסימה, להתייבב על דרך טובה והיא כבר תתעלה ותתחזק.

רצונו להיטהר

כמובן שבשביל זה צריך להתנקות מעט מהחיבור שלנו להבלי עולם הזה, החיבור הזה מסמא את עינינו עד שתפיסת החיים הם שרק מי שמוצלח ומעונג בהוויות העולם הזה הוא המרויח והוא המאושר, וממילא כל דרישה לגלות את האני האמתי מציקה לי.

ימים טהרה אלו צריך רק להידבק ב"שהחיינו" שבדבר, להיכנס אליה בשמחה ולרצות ליטהר, והכי חשוב לא להחמיץ את ההזדמנות. שני סיפורים ימחישו לנו את העניין, כידוע המהר"ם מרוטנבורג נאסר ע"י השלטונות, הם דרשו עבור שחרורו הון רב, והיו גבירים שרצו לפדות אותו אך הוא לא נתן את הסכמתו שיפדו אותו למעלה מכדי שוויו, וכך ישב בכלא עד שהשיב נשמתו לבוראו שם בכלא, גם לאחר פטירתו לא רצו לשחרר את הגופה, עד שאחד העשירים פדה את גופתו בהון רב והביאו אות ולקבר ישראל.

למחרת אותו יום הגביר הזה הלך לעולמו, ונעשה קול רעש גדול, הדיבורים רבו כמה אומלל האדם שהוציא הון רב לפדות את המהר"ם ויום אח"כ נפטר... באותו לילה נגלה היהודי בחלום לאחד מראשי הקהילה ואמר לו שאמנם לא פשוט לבא בחלום מיד אחרי הפטירה אך היות ויוצא חילול ה' מפטירתו נאלץ לבקש להגיע אליו בחלום, ואמר לו שבאותו לילה שהבאתי את המהר"ם לקבר ישראל בא אלי בחלום והודה לי שבזכותי יכל להגיע למקומו בגן עדן כי עד שלא קוברים את האדם אינו יכול להגיע למקומו, ולכן הוא נותן לי לבחור או שאהיה עשיר בממון רב וכל הדורות שלי אחריי, או שאבוא אליו היום ואשב במחיצתו בגן עדן, מיד בחרתי למות באותו יום והעיקר שאזכה לשבת במחיצת האיש האלוף בגן עדן!

הנה לנו אדם צעיר שהחיים לפניו, הוא יכול לעשות "חיים"...! ואף מובטח לו עולם הזה בשפע רב, הוא יוכל להתענג בכל הדמיונות שבני אדם רגילים לדמיון, אבל הוא בחר למסור נפשו בצעירותו וזכות לחיי נצח נפלאים.

ומאידך, ידוע על אותו בחור שהשתכר בפורים ונכנס לביתו של מרן החפץ חיים ונדנד לו שהוא רוצה לשבת לידו בגן עדן, בתחילה הח"ח לא שם לב אליו, אבל כשלא פסק מלבקש את מבוקשו, הרצין הח"ח ואמר לו: "קבל על עצמך עכשיו שאינך מדבר לשון הרע כל החיים, ותשב לידי בגן עדן!!!" הבחור חשב ואמר שאיננו מסוגל לא לדבר לשון הרע, והח"ח ביקש שישלקו אותו מביתו, נותנים לך הזדמנות לשבת במחיצת החפץ חיים בגן עדן שבביל נצירת הפה, קפוץ על ההזדמנות, אבל הנעיס חשובים לו כרגע יותר! הוא פספס הזדמנות פז!!

רק לא נפספס את ההזדמנות, ויערב לנו בזה ובבא.

אמנם כדאי להבהיר יותר, לכאורה אם היה צריך להיות יום כיפור לאומות העולם לא היתה ההנהגה דומה כלל וכלל, ההתייחסות ליהודי המתייבב על דרך טובה כמי שנמצא שם באותו מקום טוב, כי המציאות היהודית החקוקה בתוככי כל יהודי ויהודי היא מציאות עמוקה וגבוהה, אבותינו השרישו בנו את המציאות הזאת.

סיפר לי ראש הכולל שלי הגאון רבי יחיאל הלוי נוביק שליט"א, הוא פגש ביהודי בארה"ב שזכה לחזור לצור מחצבתו, יהודי זה למד במשך עשר שנים באוניברסיטה העברית מגמה שנלמדה באנגלית הם למדו את תרבות המצרית העתיקה! הוא בקיא בקריאת כתב חרטומים...

ביום מן הימים פגש בראש ישיבת אור שמח בארה"ב, סיפר על התמחותו, וראש הישיבה שאל אותו שאלה פשוטה: "אתה עשר שנים לומד להבין את המצרית העתיקה, היא לא נוגעת כלום לחיים היום, ואת היהדות שהיא שייכת לעם שלך, בה יש את התשובה לחיי האדם היהודי לא למדת מילה אחת?"

הם שוחחו בנושא, ואז ראש הישיבה אמר לו אם יש לך שאלות הנך יכול לשאול כל דבר, אמר לו, כן, אני מעוניין לדעת מה אברהם אבינו אכל לארוחת בוקר?!

אמר לו ראש הישיבה: "מה אברהם אכל לארוחת בוקר אינני יודע, אבל אני כן יודע מה הוא עשה כל היום, כיצד התחסד עם בריותיו של הקב"ה ורכש לעצמו מידות נעלות, איך ביטל רצונו לפני ה'. משפט קצר זה גרם לו טלטלה עזה בנפשו, הוא החל להתעניין וללמוד, וב"ה נעשה בעל תשובה גמור, לימים הלך ללמוד כלכלה במנהטן וכדי לממן את לימודיו החל להכין ילדים לבר מצוה, להשתתף בשמחתם לא יכל היות ורובים היו קונסרבטיבים אך הוא ניסה להכניס לקרבם עד כמה שיכל.

אחד התלמידים אמו היתה מביאה אותו ולוקחת אותו ברכבה, הוא לא רצה לתת לו להמתין לבד והיה ממתין איתו ברחובה של עיר, בעודם ממתנים אמר לו הנער שלמד מה מקורו של האדם, הוא נולד מקוף! ענה היהודי ואמר לו אני למדתי את הנושא באוניברסיטה ואין לזה שום סימוכין. ואז הגיעה אמו של הילד לקחתו.

עברו מספר שנים ואני נכנס לבית כנסת, מולי מקדם אותי בשלום יהודי עם זקן על פניו, לא הכרתיו כלל וכלל, אחרי התפילה ניגש אלי וקרא לי ג'ף! ואני מיד זועק ג'ו? זה אותו ילד שחינוכו היה שאדם נולד מהקוף, שאלתיו מי הביאך הלום? מאיפה הזקן הזה? והוא עונה לי: "אתה!" משאמרת לי שלמדת לעומק ולא מצאת שום סימוכין הבנתי שלא כל מה שמלמדים אותי נכון, והחלטתי שאני צריך לבדוק מה כן נכון, התבגרתי ונסעתי לארץ ישראל, בכותל המערבי לכד אותי 'השוודד מהכותל' - רבי מאיר שוסטר והציע לי להיכנס לישיבת אש התורה, שנה באש התורה והנה התוצאה.

וכך היה אומר ראש הישיבה לאותם בעלי הון שהפסידו סכומי עתק, ומתפללים, הרי הפרישו מעשרות, ולמרות זאת ירדו מנכסיהם, ואבדו ממונם כהרף עין

הגאון רבי משה סחייק שליט"א, תלמידו חביבו של מרן רבינו הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, עם דבריו של מרן על התפילה המיוחדת בזמן 'נעילה'

"למען נחלל מעושק ידינו"

לקראת יום כיפור עורר רבינו על דבר, שאולי פחות שמים לב אליו, כל ימי האלול הם הכנה לראש השנה, ועשרת ימי תשובה, ועשרת ימי תשובה הם ימי הכנה ליום הכיפורים, ותכלית יום הכיפורים העיקר של יוהכ"פ היא שעת "נעילה", ומה אומרים בתפילת נעילה "למען נחלל מעושק ידינו...", ועושק היינו לאו דוקא גולן שעושק מומן, אלא כל מיני עושק שיש בין אדם לחבירו. לכאורה זה קצת מעליב... הרי באים לבורא עולם בשאיפות, ברצונות לדברים גבוהים, ומגיעים לשיא בתפילת נעילה, ועל זה מה שמבקשים?

ויתרה מזאת אם מתבוננים במילות הבקשה רואים שלולי החסד של הסליחה היה קשה להיות נחללים מעושק ידינו. [ותתן לנו ה' אלקינו... קץ ומחילה וסליחה על כל עונותינו, למען נחלל מעושק ידינו].

ונאיר את הדברים בשני כיוונים:

מעמד הר סיני

ריבונו של עולם אמר לנו את עשרת הדברות ואמר שם 'לא תגנוב', המעמד הכי רציני בעולם שהיה אי פעם היה מתן תורה, וכל העולם דמם בשעה שהקב"ה אמר 'אנכי ד' אלקיך'. לכאורה היה צריך לומר דברים מאד גבוהים במעמד כזה, ואילו הקב"ה בחר להגיד את הדברים הכי בסיסיים: לא תרצח, לא תגנוב.

לכאורה, דברים כאלה צריך לומר לאנשים פשוטים מאד: אל תהיה רוצח! אל תהיה גנב! והאיך זה שבמעמד כה גדול, דיבר הקב"ה דברים כאלו? אם היה מדבר לגויים, היה זה מובן, אבל למה לדבר כך לכלל ישראל.

אך רואים אנו שהקב"ה כן ראה צורך לדבר את זה. רואים עד כמה זה עיקר גדול, שצריך לומר אפילו דברים כאלה. ועל אותו מישור תפילת נעילה היא התפילה 'הכי חזקה' שיש, החשובה ביותר ושוברת הלבבות, ומה היא הבקשה העיקרית - 'למען נחלל מעושק ידינו'!

מעשה ברופא

ומעשה היה פעם שדיבר רבינו על עניני גול - רופא בבני ברק התקשר

לאחד מתלמידי רבינו כולו מפוחד שיבקש ממרן דרך הצלה מחטא הגול, הביא התלמיד את דברי הרופא לפני רבינו.

שאל מרן: רופא זה [דוקטור פלוצ'ניק שיחי' שרבינו הכירו שנים רבות ידע אורחותיו, והיה מקורב אליו מאוד] וכי ממה חושש וסובר שגזול, אמרנו לו שאמר שהוא חושש שאולי פעם התבלבל וטעה, ועל דף של קופת חולים מכבי למשל, כתב עליו בטעות משהו לאחד מקופת חולים לאומית [היות והוא רופא פרטי ועובד עם כמה קופות יש לו טפסים מכולם] אמר מרן: ראו, דווקא אותו רופא שנהר מגזול כל הזמן - הוא נרעש!! ויש הצריכים לפשפש במעשיהם יותר - ולא כל כך נרעשים.

שורש עוצמת תאות הכסף

ועוד דבר נפלא שגם הוא פחות ידוע אמר רבינו: כשבאו אנשי כנסת הגדולה לבטל את יצר הע"ז, יצר הרע ביקש תחליף, וקיבל - "כסף"!!! ואמנם גם קודם לא שנאו כסף, אולם אז היה ליצה"ר גם כסף וגם ע"ז, וכיום [נותר] כסף. ולפיכך בכסף וכמובן גם שאר מידות רעות הטורדות את האדם מהעולם הוא מתמקד. ומזה נלמד להשמר.

הוסיף רבינו שהיצר היה מאוד מרוצה והיתה לו שמחה מתחליף זה, ובדרך משל אמר רבינו שהיצה"ר אמר על כך "א - מְתִיחָה!". כי אנשים מאוד אוהבים כסף, והפנה לספר החיים של אחי המהר"ל. דכמו שאז השתוקקו אחר העבודה זרה תשוקה עזה, וכדאי

מתבלבלים, ומה לא עושים האנשים בשביל כסף. וכמו שבאוכל יש אוכל כשר ואוכל טרף, ומקפידים שלא יכנס אוכל לא כשר לתוך פינו, כך כסף צריך להקפיד על הכשרות שלו שיהיה כסף כשר [שלא יכנס אלינו בשום אופן כסף לא כשר].

הנזק לאדם מכסף לא כשר

איתא בגמ' חגיגה [י"א ע"ב] "רובם בגזל". ואם תאמר מה ליהודי שומר תורה ומצוות לענין גזל? נלמד מתוך דברי מרן כאשר דיבר פעם אחת בענין ממון כשר, אמר: יותר קל לתת את כל הממון לצדקה, מאשר שלא תהיה שום פרוטה בלא גזל, או שלא בישירות. ויכול אדם להיות גביר גדול - ובפרוטה אחת של גזל יעלם הכל!! וזה גם במי שמפריש מעשר! ואפילו חומש!! ולא רק זאת, גם במסחר עם אנשים לא הגונים, כל הכסף יורד לטמיון.

וכך היה אומר ראש הישיבה לאותם בעלי הון שהפסידו סכומי עתק, ומתפללים, הרי הפרישו מעשרות, ולמרות זאת ירדו מנכסיהם, ואבדו ממוןם כהרף עין - אמר להם ראש הישיבה שעוון גזל חמור מאד מאוד, נורא ואיום!! ואפילו פרוטה אחת של גזל לא בטלה! וביכולתה לכלות אפילו מאה מיליון דולר!!!

ולהדגיש דבריו: שיתן אדם את כל ממוןו לצדקה דבר קשה ביותר!! וכמעט ולא שייך הדבר [ולא דנים כאן אם מותר הדבר שאין כאן ענינו ורק דוגמא בדבר], ובכל זאת אמר רבינו - שיהיה ממוןו נקי לגמרי מחשש גזל דרגה גבוהה יותר! מתקבל שחשש גזל לא דבר רחוק הוא, וצריך להתעורר על הדבר.

ולמעשה נקודה זו בדברי רבינו היא גמ' מפורשת והביאה המס"י בפרק יא וז"ל:

וכן אמרו זכרונם לברכה [חגיגה י"א, ב'] גזל ועריות, נפשו של אדם מחמדתו ומתאוה להן. והנה אנחנו רואים, שאף על פי שלא רוב בני האדם גנבים בגלוי הם, דהיינו שישלחו יד ממש בממון חבריהם לקחת ולשום בכליהם, אף על פי כן, רובם טועמים טעם גניבה במשאם ומתנם במה שיורו היתר לעצמם וכו'.

ואם כן, אך מתבקש הוא להקדיש גם בתפילה נעילה תפילה מיוחדת על עניין זה, להינצל מגזל ומאבק גזל, למען נחדל מעושי דינו.

(מתוך ספר מזקנים אתבונן 'להתעלות')

**כשבאו אנשי כנסת הגדולה
לבטל את יצר הע"ז, יצר הרע
ביקש תחליף, וקיבל - "כסף"!!!
ואמנם גם קודם לא שנאו כסף,
אולם אז היה ליצה"ר גם כסף
וגם ע"ז, וכיום [נותר] כסף...**

בסנהדרין (שם) שאמר מנשה לרב אשי בחלום שאף הוא אם היה באותו דור היה עובד ע"ז, ואף היא היתה עיקר החטא שעליו עוררו הנביאים באותם דורות - ואדרבה בזמנם לא היתה להם כ"כ תאוות הממון, ולהיפך היו עושים מכספם את פסיליהם, כדאי' בישעי' [מ"ד ט"ו], דהיה לועג עליהם שכשהיה להם עץ בחציו האחד השתמשו לאפיה ובחציו האחר השתמשו לעשות ממנו ע"ז - כך כיום נתחלפה תשוקה זו לתשוקת הממון.

וכן בענין הכעס מצליח היצר רבות להטעות את האנשים, ועל זה נאמר כל הכועס כאילו עובד ע"ז [עי' שבת ק"ה ב']. ולהערת מקורבו הרה"ג ר' ישראל ראנד ז"ל, שלפי זה יוצא שאדם שבוטח בכספו נחשב בגדר של עובד ע"ז, אמר לו רבינו - חיוב מיתה אין לו על זה, אלא דומיא דכל הכועס וגו'.

הכל מסתובב בגלל כסף

ואמר כל עוד האדם בעוה"ז יש לו עניני הכסף בלימוד סוגיות רבות בש"ס, הפטיר ואמר - רואים כמה הכל מסתובב בגלל כסף [דהיינו רוב הויכוחים, דיני התורה והסכסוכים], ותדיר כשמגיעים לכסף

יידיש | Français | Español | English

מגוון רחב של שיעורי 'דף היומי בבלי', 'דף היומי ירושלמי', 'דף היומי בהלכה',
'העמוד היומי', בקו השיעורים והתוכן של 'דרשו' - 077-2222-666 או 4992*

הרבנית קיבלה אותי בשמחה גדולה, כשהיא אומרת, איך אני שמחה שהתלמידים זוכרים את ר' איצ'לה, עד לא מזמן הבית כאן היה שוקק חיים, ומאז שהוא איננו, כמעט ואין מבקרים. שמחתי מאוד. היא נתנה לי את הספר האחרון שהדפיס רבי יצחק, וגם ציידה אותי בעובדה מדהימה.

מדוע ירד רבי איצ'לה בלאזר להרים את הסיגריה שנפלה מידי, לאחר שכבר נואש מנה?

הרב צבי גטקור

מלמד פלוני באחת מערי השדה, תיאר לילדים מה הם ימי הדין, וכמה זכות יש לנו שאנו עומדים לדין לפני השופט כשהוא בעצם, אבינו אב הרחמן, וכה תיאר.

תתארו לעצמכם ילדים, שילד שובבון אחד חזר מהלימודים בתלמוד תורה, והנה הוא רואה מכונת מיוחדת, משהו שתופס את העין והלב, רוח של שטות עברה עליו, והוא זרק את הכדור שלו בעוצמה וניפץ את שמשת הרכב, לפתע כמו משום מקום צצו להם שוטרים, תפסו אותו, אזקו אותו ולקחו אותו למעצר, שם הסבירו לו כי מעשה הקונדס שלו חמור מאוד, הרכב בו הוא פגע הוא רכבו של המלך ירום הודו, ועל אף גילו הצעיר, עדיין מעשה כל כך חמור של ניפון שמשת רכבו של המלך מחייב אותנו להעמידך למשפט על מעשיך.

והי היום, והגיע עת המשפט, הילד מובל לאולם המשפט, כולו מבוהל, הוא מושב על ידי השוטרים בכסא הנאשם, ואז נפתחת הדלת בקיר הקדמי ומהפתח נכנס השופט, ומי זה השופט 'אבא שלו'!!

אה ילדים, שאל המלמד רטורית, מה הוא מרגיש? מה התחושה של הילד כשהוא רואה שאבא שלו הוא השופט?

קם אחד הילדים ואמר, 'אם זה אבא שלו, אבוי לו'. כלומר, הוא ממש מסכן, מי יודע איזה עונש חמור הוא ישית עליו.

כל איש שחכמה בליבו מבין כי אביו של אותו הילד, טעה מאוד בהרגשה שהוא העביר לבנו, עד כדי שבנו מתייחס אל המושג 'אבא', כאישיות מאיימת, ולא כאב הרחמים.

כנראה שהילד הזה, מכיר את אבא שלו רק מתחום העונשים, וחבל...

ואיפה אנחנו?

אבל! אמר לי, מספר הסיפור, יהודי תלמיד חכם המתבונן. 'תאמר לי, צבי, אנחנו לא קצת כמו הילד הזה?'

אנחנו לא מכירים את אבא שלנו שבשמים יותר מתחום העונשים? מאשר מהעניין של ההטבה ואהבת הרחמים אלינו? חלילה.

בואו ננסה להכיר את אבינו, אב הרחמים, דרך היום הכי טוב ומתוק בשנה שיכול להיות.

ראשית, מחילת העוונות, הכפרה, האפשרות להחזיר לעצמנו את נכסי הנצח שחלילה אבדו מאיתנו, אין לנו אפשרות אפילו להבין

כאן בעולם, באיזו מתנה מדובר.

הגה"צ רבי דב קוק שליט"א, ממשיך זאת לאדם שהיו בידיו נכסי נדל"ן עצומים, ששוים הופך אותו לאחד מעשירי תבל, וכל הנכסים הללו, אבדו באסון, והוא נשאר אדם רגיל.

ולפתע מגיע מישוהו, ומראה לו את הדרך והשיטה כיצד יוכל להחזיר את הנכסים האבודים לשווים הקודם, אין דרך להכיר לו טובה.

כך הוא גם בעניין התשובה, כל חטא או מצווה זה עסקי נצח, מצווה שווה אין סוף, ובעוון מפסידים כפליים, גם את הרווח שהיה יכול לבוא וגם את העוון, והנה באה מתנת התשובה, ונותנת לנו את האפשרות להחיות את הנכס האבוד, היא נס וחסד ללא גבול.

רק על זה לבד אומר הרב קוק, היה אדם צריך להרגיש אסיר תודה, ויחסו כלפי השם יתברך, הייתה צריכה להיות יותר מאשר בן לאב, מי עושה כזה דבר, אם לא מישוהו שאהבה שלו אליך היא ללא סוף? אבל לא רק זאת, אלא גם יום החיתום, הידיעה שיש לנו זכות דיבור ביום החיתום, וכי כל מקרנו ומעשינו, אינם אקראיים, סתמיים, אלא נכתבים ונחתמים, ולכולם יש יעוד או מטרה, היא גם כן אות וסמל, לאהבה הבלתי נגמרת של הקב"ה, אלינו, אל כל אחד ואחד מאיתנו, ובכל רגע ורגע.

אצל הסבא בחברון

סיפר הגאון רבי מנדל שיינין זצ"ל, מחשובי תלמידי ה'סבא' מסלבודקה.

לאחר ששיבת חברון התבססה בעיר הקודש חברון, עליתי גם אני

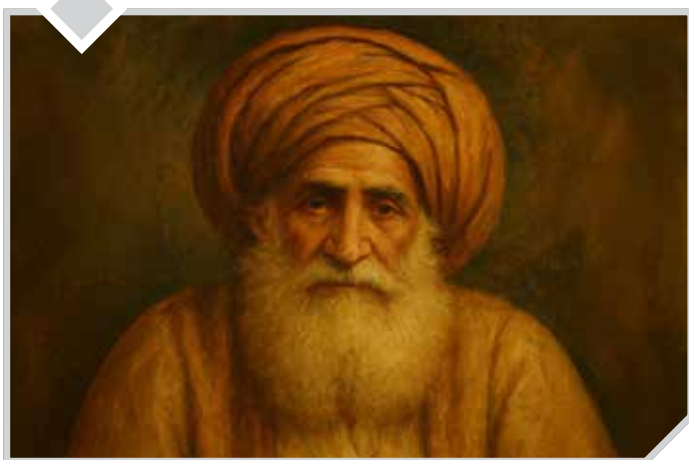
אנחנו מחכים לכם! המבחן הראשון במסכת זבחים

השבוע פרשת האזינו בימי שני ושישי
במאות מוקדי בחינה בכל רחבי הארץ
המבחן על מסכת זבחים דפים ב' ע"א - י"ז

נודעו הדברים למלך בגדד והעלו את קצפו. החל לחקור את העניין ולבדוק את הדברים החמורים שהוא משמיע. מיהר הלה להביא מחזור של יום כיפור ואמר: הנה, בליל יום הכיפורים, ברגע הקדוש ביותר, מודיעים על זה מראש, אז אפשר להישבע ובכל נדרי הכל מתבטל. המלך הזדעזע ואמר: לכו תקראו לרב עבדאללה סומך!

הגאון הגדול רבי בן ציון מוצפי שליט"א עם מעשה נורא מראש גולת אריאל הגאון הצדיק רבי עבדאללה סומך זצ"ל

ב"קלהון איחרטנא בהון, קלהון יהון שרון"

על אף שהיה הדיין של העיר ואף אחד לא יכול לעשות שם דבר בלי אישורו, בלעדיו לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ בגדד! אף על פי שהוא זה שצריך לפסוק להם הלכות הבית, וכל השחיטה לפי הוראתו וסמכותו ועל פי י שק כל דבר - הגיטין, כל הדינים ובתי הדין, כל המינויים של החזנים, המוהלים והשוחטים - למרות כל זאת, רצה לראות בעצמו כיצד מתנהל התלמוד תורה.

והנה, תוך כדי שהוא מסתובב מסביב לבניין הוא שומע את הרב מלמד בפרשת ויצא שיעקב ישב בביתו של לבן רק חודש, משום שאמר: לבן רשע הוא ועובד עבודה זרה - ואני אביא ילדים ואגדל אותם בבית של לבן? הרב אמר את הפירוש, הילדים חזרו וקראו אחריו את הפסוק ואת הפירוש וקולם הגיע לאוזני רבי עבדאללה סומך. לא מצא חן העניין בעיניו, הוא פתח את הדלת ונכנס פנימה. הוא היה עטור בגלימה, המראה שלו היה מפחיד וכולם חרדו מפניו. פנה ואמר למורה: איפה אתם אווזים? כאילו לא שמע דבר. הראה לו המורה את הפסוק. אמר לו: קרא אותו ותפרש לתלמידים. המורה קרא ופירש, ואז אמר לו רבי עבדאללה סומך: לא כך מלמדים! תראה איך אני אומר. הוא נגש אל השולחן, דפק עליו בשתי ידיו בחוזקה והחל לצעוק: "יעקב אמר: לבן רשע הוא ועובד עבודה זרה, ואיך אני אגדל את הילדים שלי בבית של עובד עבודה זרה?!" הוא סימן לילדים לצעוק אחריו וכולם חזרו בקול גדול. קולו היה גבוה

לפני כמאתיים שנה חי בבגדד הגאון רבי עבדאללה סומך, רבו של ה"בן איש חי" ובעל ה"זבחי צדק".

אחד מהדברים הגדולים שעשה רבי עבדאללה סומך הוא, שדאג שלא תשתכח תורה מישראל - עד ימיו היה נהוג שהילדים למדו ב'כותאב', חידר ספרדי. כל מלמד היה פותח בחצר שלו חדר, באו לשם ילדים והוא לימד אותם אל"ף בי"ת, משנה וגמרא, כמו ה'מארי' בתימן, ואחר כך היו הולכים לבתי כנסת. בכל בית כנסת היה איזה רב שלימד, כל בית כנסת - ישיבה.

אלא שהיתה בעיה. המלמדים רצו כסף ולעניים - לא היה. היו ביניהם עמי ארצות, שלא הבינו שהם צריכים לשלם בשביל הלימוד של בנם, שמדובר בתורה וזו מצוה. אדרבה, הם היו רגילים שהכל בחינם - באים לבית הכנסת להתפלל בחינם, שומעים תקיעת שופר בחינם, אף פעם לא גובים מהם כסף! אפילו לולב ואתרוג היו נוהגים בכל בית כנסת לחלק - היו משאירים אותם בבית כנסת ואנשים לא היו קונים לעצמם, אלא מברכים על המינים שבבית הכנסת. אף פעם הם לא היו צריכים לשלם בשביל מצוות. ברור היה להם, אפוא, כי גם על לימוד הבנים מיותר לשלם.

ראה הרב שהרבה ילדים יוצאים כך לתרבות רעה ואינם לומדים. מה עשה? הלך ודבר עם בני משפחתו. הם קנו מגרש אדמה עם בניין וקראו לו "בית מדרש משפחת זליכה". זה היה בניין בן שלוש קומות - דבר נדיר בבגדד של אז, והם עוד הרחיבו את הבניין, שיפצו, הוסיפו לו עוד אגפים ועשו שם תלמוד תורה. תוך חמש שנים למדו שם חמשת אלפים ילדים! מו"ר אבי למד שם לפני כמעט מאה ושבע שנים, גם הגאון ה"בן איש חי" וכל חכמי בבל למדו בבית המדרש "בית זליכה".

כך מלמדים תורה!

הלימודים בתלמוד תורה לא היו סתם לימודים. הרב מינה מפקחים שיפקחו על הנעשה שם.

פעם אחת הלך הוא עצמו, הסתובב בבנין והקשיב לנעשה שם.

מאד וכל הבניין הזדעזע.

"כך מלמדים!" אמר למורה, "ש'כנס להם בדם' שעם רשעים לא יושבים! שבבית של רשעים אי אפשר לגדול בתורה! זה לא הולך ביחד! אין אדם גר עם נחש בכפיפה אחת!"

אכל קורצא

בעירו של רבי עבדאללה היה רשע אחד שהתחבר לשלטונות. פעם היתה לו תביעה נגד יהודי נוסף ובית המשפט הורה לו להישבע. התנגד אותו רשע ואמר: "היהודים יכולים לעשות שבועות ונדרים ואחר כך הם עושים להם התרה..."

נודעו הדברים למלך בגדד והעלו את קצפו. החל לחקור את העניין ולבדוק את הדברים החמורים שהוא משמיע. מיהר הלה להביא מחזור של יום כיפור ואמר: הנה, בליל יום הכיפורים, ברגע הקדוש ביותר, מוציאים היהודים ספר תורה. ולא רק אחד הם מוציאים, אלא לפחות שבעה, ויש כאלו שמוציאים את כל ספרי התורה מההיכל, ועומדים כל הקהל ואומרים: "כָּל נְדָרֵי וְאֶסְרֵי וְשְׁבוּעֵי וְחַרְמֵי וְקִנְיָמֵי וְקִנְיֹסֵי וְכִנְיֹי דְאֶנְדְרָנָא וְדִאֲשְׁתַּבְעָנָא וְדִאֲחֲרִימָנָא וְדִאֲסִרְנָא עַל נַפְשֵׁתָנָא מִיּוֹם כְּפוּרִים זֶה עַד יוֹם כְּפוּרִים הֵבֵא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה בְּכָל־הוֹן אִי־חֲרִטָּנָא בְּהוֹן, כְּלָהוֹן יְהוֹן שְׁרָן שְׁבִיקִין שְׁבִילִין וּמִבְטָלִין לָא שְׁרִירִין וְלָא קְיָמִין: נְדָרָנָא לָא נְדָרֵי וְאֶסְרָנָא לָא אֶסְרֵי וְשְׁבוּעָתָנָא לָא שְׁבוּעוֹת". מודיעים על זה מראש, אז אפשר להישבע ובכל נדרי הכל מתבטל.

המלך הזדעזע. הוא אמנם לא הבין עברית ולא ידע מה כתוב בסידור, אבל היה לו מתרגם שאישר את כל הדברים. מיד אמר: לכו תקראו לרב עבדאללה סומך!

באותה שעה היה הרב יושב בבית המדרש. היו לו שם כיתות, כיתות. כולל של אברכים וישיבה שבה ישבו כל רבני העיר, כשישים במספר. הרב היה תקיף וישב בראש עם המצנפת והגלימה שלו, ולצדו ישבו כל אותם ששים גדולי עולם, וביניהם הרב אלישע דנגור בעל "גדולת אלישע", אב בית הדין של העיר, ענק שבענקים, שעדיין היה צעיר לימים וישב ליד הפתח.

אימה וחרדה

הגיעו שני החיילים שנשלחו בפקודת המלך, הסתכלו וכשראו שכולם שם רבנים עם מצנפות, שאלו את הרב אלישע דנגור: "איפה הרב?" הראה להם את רבי עבדאללה, הציצו לעברו וכשראו אותו כמלאך ה' פחדו מן המראה המלכותי המבהיל וברחו. הלכו למלך ואמרו: "אנחנו לא מסוגלים. יש שם חדר מלא מלאכים!" "טיפשים!" - כעס המלך ושלח לשם שלושה קצינים. נכנסו הקצינים, עמדו בפתח והסתכלו. הרב היה עסוק באמירת שיעור. "מתי הוא גומר?" שאלו את הרב אלישע, וכששמעו שבערך בעוד שעתיים עמדו והתבוננו בו. שמע הרב את הרעש נשא אליהם את עיניו ולרגע אחד פקח את עפעפיו. ברגע שבו ראו את העיניים שלו - הם ברחו.

"מה הם רוצים?" - שאל הרב. אמרו לו: "הם שאלו עליך מתי תגמור". מיד הבין שאלו שליחים מבית המלך ואמר: אלך לראות, אולי הם רוצים לגזור גזירה על היהודים. קם ממקומו, בקשו הרבנים ללכת עמו וסירב, הפצירו שילווחו ונעתר להם.

כך יצאו אחריו ללוות אותו שישים רבנים, כולם לבושים בגלימות ההדורות שלהם. ראו אותם הלומדים בתלמוד תורה ויצאו אחריהם, ראו אותם החכמים בישיבה ואף הם יצאו. כך הלכו כולם בשוק.

שאלו המוכרים והקונים: "מה קרה?" השיבו להם: "הרב מוזמן למלך". מיד אמרו: "בואו נלך אחריו ונלווה אותו". סגרו את חנויותיהם והיו הולכים אחריו עשרת אלפים איש עד שער ארמון המלך.

שמע המלך רעש והמולה, הביט בחלון וראה את כל העיר יוצאת. נכנס הרב ומשרק ראה את טוהר פניו - נבהל. "חכמת אדם תאיר פניו" ומי שהוא קדוש, צדיק ועוסק בתורה לא צריך שום דבר, רק המראה שלו מפחיד.

קם, אפוא, המלך מכסאו, קבלו בכבוד גדול, הביא כסא נוסף והושיב אותו לימינו. "מה הרב צריך? אולי יביאו לך קפה כזה? בכבוד..."

חצי אמת

התחיל לדבר אתו במשך מחצית השעה על כל מיני עניינים - על הקהילה, על שלומו ומשפחתו: איפה הם חיים, מאיזו משפחה הם, כמה יש להם. בין כך ובין כך יצאו כל המלווים ונשארו רק שניים.

אז פנה אליו הרב ואמר: "מה אדוני רוצה?"

המלך כבר פחד לדבר.

"סליחה שאני שואל... נכון שיש לכם יום כיפור?"

"כן".

"שמעתי שמועה, שביום כיפור אתם אומרים שכל הנדרים הם לא נדרים".

"אמת, אבל זה שאמר לך על זה הוא רשע, כי אמר רק חצי אמת", ולפעמים חצי אמת היא שקר. הוא פנה אל הנוכחים וביקש: "הביאו לי סידור של יום כיפור!". הביאו, עלעל בו ופתח בכל נדרי והראה למלך: "הנה, נדרנא לא נדרי ושבועתנא לא שבועות, כולהו י'הון שביקין שביתין... דכתיב ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם בשגגה" - למי ששכח נדר בשגגה, כמו: 'אמא, אני בא אליך היום בשעה שמונה' ולא בא. 'אני הולך היום לשיעור' ולא הלך. 'אני הולך כעת להתפלל' ובסוף לא התפלל, או כל דבר מצווה שאמר בפיו שיעשה או יקיים ולא עשה, או שדבק באיזו מצוה מסוימת שלוש פעמים ולא אמר 'בלי נדר' שיבטל את הנדר - לאדם כזה שלא שם לב שהוא נשבע, או שאמר לשון שבועה ולא שם לב לזה, מועילה התרת נדרים של כל נדרי.

"אבל, חס ושלום לומר עלינו כך. יש לנו הלכות של נדרים!"

נישק המלך את ידיו ואמר לו: "תברך אותי!" בקש ממנו אלף מחילות וחזר הרב למקומו.

(דורש טוב - ימים נוראים, תודתנו ל'יפה נוף' ספרים)

יש לו בלעה"ר חמישה ילדים בבית, והם קיבלו לאפיקומן ארגז כלי עבודה. הם עברו עם ארגז כלי העבודה בכל מקום בדירה, ובדקו מה אפשר לשפץ. הם טיפלו בקיר הגבס ובמשקופים וגם בדלתות, שלא לדבר על ארון הקיר היפה. הם גם לקחו מסמרים ובכל פינה דפקו, עד שהיו החדרים מחוררים ככברה.

מגיד המישרים רבי ברוך רוזנבלום שליט"א על ערכה של קבלה - כולנו מחפשים זכויות לקראת יום הדין.

הדייר, אבי-הבנים, מתמלא דאגה.

'עכשיו יבוא בעל הבית לדירה, יראה מה נעשה פה, בר מינן, יתפוס אותי, ואם לא יזרוק מהחלון, יזרוק מהדירה. בטוח. הוא מגיע עוד חמישה ימים! מה עושים?'

תיקון דחוף

ראשית, הוא מכין צרור גדול ותפוח של שטרות, שאותו יושיט לבעל הדירה. כאשר בעל הבית רואה בעיניו כסף מזומן, ולא הבטחות מסוג "אשלם כש..." - הוא רגוע יותר, ומוכן יותר לבוא לקראת האדם. שנית, הוא ממחר להתקשר לסייד. "הלו, תבוא מהר! דחוף! אני צריך צביעה של דירה בשלושה ימים, פיקס, כולל פוליש!"

"אין בעיה". מגיע הסייד, בודק את כל הדירה, משתומם. הדירה עשויה חורים חורים, בורות בורות.

"אדוני, פה לא צריך צביעה, פה צריך בנייה! אתה צריך חברת בנייה, למה הזמנת סייד?"

"אדון סייד, תביא חברת בנייה, תביא מה שאתה רוצה. אני צריך תוך שלושה ימים דירה פיקס!"

מביאים כמה פועלים. סותמים חורים עם שליף, ממלאים בורות בגבס, עובדים מצאת החמה עד כלות הנשמה. גם מסיידים בצבע

בדרשה שדרש רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל לפני התקיעות, מצאתי פתח הצלה חשוב, ונמחיש את הדברים באמצעות משל: אדם אחד מחפש לעצמו דירה בשכירות. הוא בודק דירה אחר דירה, ובכל אחת מהן יש חיסרון. לבסוף הוא מוצא דירה מתאימה - ארבעה חדרים, מוארת ומאווררת, קומה לא מדי גבוהה. כמה עולה השכירות? - שבע מאות וחמישים דולר. הוא מעוניין.

"אתה רוצה לשכור אותה? בבקשה, אבל תן לי את דמי השכירות מראש".

למרות שעל פי ההלכה שכירות משתלמת בסוף, הבעלים רוצה כסף מראש. אחד רוצה שלשה חודשים מראש, אחר רוצה חצי שנה, והשלישי דורש אפילו שכ"ד של שנה מראש. אין לו ברירה, למיודענו, והוא משלם.

עושים חוזה. בחוזה רשום סעיף: "השוכר מתחייב להחזיר את הדירה כפי שקיבל אותה - מסודרת, מוכנה לדור, ללא פגם. השוכר יפקיד צ'ק ערבות בנקאית עשרים אלף שקל, ובמקרה שהדירה לא תוחזר במצב תקין, כפי שהושכרה, יעשה שימוש בצ'ק הזה לצורך שיפוצים נחוצים".

הדייר נכנס לדור בדירה, ודר שם בשלום ובשמחה. החודשים חולפים, וסוף שנת השכירות ממשמש ומגיע. פונה השוכר לבעל הבית, ושואל: "אדוני, האם אתה מוכן להשכיר לי את הדירה לשנה נוספת?"

"כן, אבל בשני תנאים", אומר הבעלים. "אני רוצה תשלום לשנה מראש, ואני רוצה לבוא לראות את הדירה, האם המצב שלה משובע רצון, ולא גרמת לה נזקים".

אוי ואבוי, נבהל הדייר. הוא רוצה לבוא לראות את הדירה. מה אני עושה עכשיו?!

יש לו בלעה"ר חמישה ילדים בבית, והם קיבלו לאפיקומן ארגז כלי עבודה. הם עברו עם ארגז כלי העבודה בכל מקום בדירה, ובדקו מה אפשר לשפץ. הם טיפלו בקיר הגבס ובמשקופים וגם בדלתות, שלא לדבר על ארון הקיר היפה. הם גם לקחו מסמרים ובכל פינה דפקו, עד שהיו החדרים מחוררים ככברה.

טרי וריחני. ביום הרביעי באים ועושים פוליש יסודי. הדירה הדורה, מבריקה וזוהרת.

מגיע בעל הבית, ורואה - איזה יופי! הדירה במצב נהדר.

"כל הכבוד לך, אתה שומר עליה יותר ממני. אין בעיה, אני משכיר לך את הדירה. אתה יודע מה, אפילו מוריד לך שלושים דולר מהשכירות, כי אתה כזה בחור טוב".

אבל מה יקרה אם יבוא בעל הבית וימצא את הדירה הרוסה וחרבה? הוא 'יזרוק' את הדייר מהדירה, יפדה את הצ'ק של העשרים אלף, וישתמש בכסף לשיפוצים. מי משאיר בן אדם כזה עוד יום אחד מיותר בדירה!?

תן דעתך!

רבי ישראל יעקב פיישר מביא את דברי המדרש (קהלת רבה ז, יג): "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, ואמר לו: ראה מעשי, כמה נאים ומשובחים הן. וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך".

הבריאה הנפלאה היא 'הדירה' של הקב"ה, והקב"ה מורה לאדם "אל תקלקל אותה!"

בראש השנה נותן לנו הקב"ה רשות לגור בעולם שלו שנה אחת. השכירות מסתיימת עם סיומו של היום האחרון בחודש אלול.

אנחנו מגישים בקשה לחידוש החוזה: רבוננו של עולם, תן לנו, בבקשה, לגור פה עוד שנה אחת.

בעל הבית עומד להגיע עוד ימים בודדים לבדוק את הדירה, ו"לב יודע מרת נפשו" - האדם יודע כמה קלקולים קלקל ב'דירתו' של הקב"ה.

מה אפשר לעשות כדי לא להיזרק מה'דירה'?

ראשית, יש צורך בכסף מזומן מראש - אלו תורה ומעשים טובים. שנית, צריך לתקן במהירות את הפגמים שפגמנו ואת הקלקולים שקלקלנו.

הבעיה היא, שהפגמים רבים והקלקולים קשים, ואנחנו נחנו וחלמנו, ולא ניצלנו את ימי האלול לתשובה.

שלושה שבועות של חודש אלול כבר מאחורינו, ונותר רק שבוע אחד. נתנו לנו שלושים יום להתכונן - את חודש אלול, שהוא זמן מסוגל לתשובה, כפי שנאמר "אני לדודי ודודי לי". איפה היינו כל החודש הזה!?

העצה היעוצה

הזמן קצר מאוד, והמלאכה מרובה מאוד. מה יהיה?

ישנה עצה אחת פשוטה:

מעשי האדם נשקלים ב'מאזניים', שמונחים בראש השנה לפני הקב"ה. כל המעשים נזכרים ונשקלים בדיון. בצד ימין של המאזניים נשקלות המצוות, ובצד שמאל - העברות.

אנחנו משתדלים לחזור בתשובה, ולסלק מהצד השמאלי את המטען של העברות.

במקביל, אנחנו חפצים למלא ככל היותר את הצד הימני, שיהיה עמוס במצוות.

אבל כמה אפשר להספיק בשבוע אחד?

חז"ל מלמדים אותנו, שכאשר אדם מקבל על עצמו לקיים מצווה - אפילו אם לא עשה אותה, עדיין - נחשב לו כאילו עשה.

חז"ל מלמדים זאת מהפסוק בפרשת בא: "וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן..."

אומר המדרש: "וכי כבר עשו? והלא לא עשו אלא אחר ארבעה עשר יום? אלא כיוון שקיבלו עליהם לעשות, מעלה עליהם המקום כאילו כבר עשו".

בן אדם חותם הוראת קבע לצדקה, עשרה דולר לחודש. התשלום הראשון יוצא לפני ראש השנה, ויש לו עוד עשרה תשלומים שיצאו בשנה הבאה.

מאחר וקיבל על עצמו לתת, כל הכסף שהוא אמור לתת נמצא על המשקל בצד ימין, כבר השנה.

אדם מקבל על עצמו קבלה - "ריבוננו של עולם, אני מבטיח לך בל"נ ללמוד כל יום שתי הלכות מייד אחרי שחרית, ושתי משניות מייד אחרי מנחה." תארו לכם, כמה מצוות יש לו, כאשר מכפילים את הזכויות האלו בשלוש מאות ששים וחמשה ימי השנה!

ואם אדם מקבל על עצמו, "השנה אוסיף בל"נ עוד שעה של לימוד תורה כל יום..." - אתם יכולים לשער איזה הון עתק של זכויות נוסף לו?

מרח"ה חפץ חיים עשה חשבון: בכל דקה אדם ממוצע יכול לומר מאתיים מלים. בשעה של לימוד תורה מתווספים שנים עשר אלף מלים. כל מלה של תורה שקולה כנגד תרי"ג מצוות.

עכשיו ניתן תחשבו: שנים עשר אלף דברי תורה בשעה, כפול שש מאות ושלוש עשרה מצוות, ותדעו כמה מצוות יש בשעה אחת של לימוד תורה...

כשאדם מקבל על עצמו היום ללמוד בשנה הקרובה שעה אחת נוספת בכל יום, נוספות לו כבר עכשיו הזכויות של שלש מאות ששים וחמש שעות של השנה החדשה!

הזמן קצר מאוד, המלאכה מרובה מאוד, והעניין העומד על הפרק הינו הרה גורל, על כל המשתמע מכך. אם כך, מי מאיתנו לא ינצל את הרגעים הללו!?

(דורש טוב - ימים נוראים, תודתנו ל'פה נוף' ספרים)

ללמוד במתינות, ביסודיות ובעיון קל
'עמוד היומי' - ללמוד בקצב שלך ולדעת את הש"ס עם עיקרי המפרשים

האדמו"ר מטאלנא סיפר שהשווער שלו, רבי משולם אשכנזי, אמר ששנה אחת מיד אחרי התקיעות, ה"שר שלום" מבעלזא צעק: "תיחנק עם זה". העולם היו בהלם: מה קרה כאן שהרבי צעק את הצעקה הזאת? למי הוא צעק זאת?

מגיד המישרים רבי שלמה לווינשטיין על התכסיס של היצר הרע - כאותו "פוילישער גנב" שמנצל את חולשת המוכר כדי לרוקן את כל הפדיון היומי שלו...

כִּי יִדְעָתִי אֶת יִצְרוֹ (לא, כא)

הרבי מקוזמיר זצ"ל היה אומר: היצר הרע עובד בערמה גדולה ובתחכום רב לגנוב את לב הנפש היהודית, כאותו "פוילישער גנב" (גנב פולני).

ומה היו מעשיו של אותו פוילישער גנב?

כשהיה רוצה לגנוב מן החנווני, היה ממתין לסוף היום, כשהחנווני כבר עייף ויגע, וגם הקופה הייתה כבר מלאה מזון אל זן בכל הפדיון היומי. ואז, היה קורא אליו שייגעץ אחד, והיה נותן בידו קופיקא, מטבע קטן, על מנת שכשיסמן לו בידו, יכנס לחנות ויגנוב דבר אחד או שניים ממניי המתיקה העומדים תמיד על הדלפק, כדרכם של החנוונים [אף בימינו], ומיד יברח בכל כוחו. אותו השיגעץ'ל היה צוהל ושמח

מן הדבר, שהרי הוא מרוויח גם קאפיקע וגם מיני מתיקה.

וכך היו ממתנים שניהם לשעת הכושר, כשאין קונים החנות. הפוילישע גנב היה מסמן בידו לשיגעץ שירוך לחנות, והנער לא אחר לעשות כדבריו, ומיד היה נכנס וחוטף ממניי המתיקה מכל הבא לידו ונס החוצה במהרה.

החנווני, בראותו את חוצפתו של זה, הייתה חמתו בוערת בו להשחית, והיה עוזב את חנותו ורודף אחריו בכל כוחו. באותו הזמן היה נכנס הגנב, כבעל הבית, לתוך החנות, ומרוקן את כל הפדיון היומי בשמחה ובטוב לבב.

אותו חנווני, אחר שהתייאש כבר מלרדוף אחרי השיגעץ קל הרגליים, היה חוזר לחנותו במפח נפש, ומעודד את ליבו שאף שהפסיד כמה קאפיקעס במעשה הגניבה, לכל הפחות יש לו את כל הפדיון של כל אותו היום.

אבל אז, כשנכנס לחנותו, היה רואה את גודל שברו, שיצא קרח מכאן ומכאן, שאין לו לא את הקאפיקע ולא את כל הפדיון הגדול של כל היום.

אלו היו מעשיו של ה"פוילישע גנב".

וכך הוא מעשהו של היצר הרע, שבתחילה הוא עמל להפיל את האדם ברשתו בעבירה כל שהיא, גדולה או קטנה, מכל הבא לידו, שהרי אין צדיק בארץ שיעשה טוב ולא יחטא. ובאמת, כוונתו של היצר הרע אינה לעבירה המסוימת הזאת שהצליח להפיל בה את האדם. עיקר כוונתו היא שעל ידי הנפילה בעבירה זו יפסיד את כל אשר לו, כי מחמתה יפול ברוחו ויתייאש מעצמו, ואז יהא מוכן

ומזומן לעבור על כל העבירות כולן, רח"ל. כך נוטל יצר הרע את נפש האדם.

אבל אם החנווני הוא אדם חכם, אזי בשעה שאותו השיגעץ נכנס לחנותו וגונב כמה מיני מתיקה, הוא אינו עוזב את משמרתו, אלא להיפך: הוא יודע לקדם את פני הגנב, ואומר לעצמו: שהשיגעץ ייחנק - וכלשונו הטהור: "זאל עהר דערשטעקט ווערען עם כל מה שנטל", אבל אני לא אעזוב את משמרת, ולא אפקיד את עמלי! ומתוך חשבון זה, מציל את כל הפדיון היומי הגדול.

וכך גם האדם: אם חכם הוא, אומר לו ליצר הרע: "דערשטיקט דיר מיט דעם" - שייחנק עם דבר העבירה שהצליח להוציא ממנו בעל כרחו, ואינו זז משמחתו וממשיך במעשיו הטובים, בודעו כי אמנם הפסיד בכישלונו, אך אינו רוצה בשל כך להפסיד את ההפסד הגדול ביותר.

האדמו"ר מטאלנא סיפר שהשווער שלו, רבי משולם אשכנזי, אמר ששנה אחת מיד אחרי התקיעות, ה"שר שלום" מבעלזא צעק: "תיחנק עם זה".

העולם היו בהלם: מה קרה כאן שהרבי צעק את הצעקה הזאת? למי הוא צעק זאת?

נכנסו אליו במוצאי יום טוב ושאלו אותו מה קרה? והשיב: "היה נראה לי שתלשתי שיערה מהזקן, דבר האסור ביום טוב. אלא שאז תפסתי שיצר הרע רוצה לבלבל אותי עם השערה הזאת כדי לקחת לי את כל התקיעות. צעקתי לו: 'הכשלת אותי? תיחנק עם זה! ואני אמשיך לתקוע כמו שצריך!'"

(נאה דורש' - תודתנו ל"פה נוף' ספרים)

חדשים

**לראשונה מבית 'דרשו' לרגל תחילת
סדר 'קדשים' בתכנית 'קנין תורה' דף
היומי בבלי**

התכנית נפתחת לקבלת מלגות!

אחרי חמש שנים שבהן מסלול המלגות על מבחני 'הדף היומי' במסגרת תוכנית 'קנין תורה' ב'דרשו' היה סגור למצטרפים חדשים, מועד כניסה למלגות חדש - החל מתחילת מסכת 'זבחים'.

מבחנים גם במוקדי דרשו בכולל!

מבחן הכניסה לתוכנית יתקיים לא רק במוקדי הבחינה של יום שישי במידי חודש, אלא גם ביום שני ז' תשרי ב-500 מוקדי הבחינה של 'דרשו בכולל'.

שיעורי פתיחה ללימוד סדר קדשים!

ע"י מרנן ורבנן, מרן הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א ומרן הגאון רבי איתמר גרבוז שליט"א בערים בני ברק, ירושלים ומודיעין עילית.

**כן! גם אתה מתחיל 'זבחים'
מתחילים מסכת זבחים
ביום שלישי, כ"ג באלול**

נבחנים במוקדי הבחינה על הדפים ב. - יז:
נכנסים למסלול המלגות של התכנית

בסיום הש"ס הקרב ובא תרגיש 'מחותן' יחד עם כל המסיימים!

רשימת מוקדי הבחינה מופיעים בכל עמדות 'נדרים פלוס' לפרטים: מוקד 'דרשו' 02-560-9000

בעל הרכב יוצא בזעקות שבר, אחוז חימה. "אתה נורמלי?? חצוף מחוצף! מה עשיתי לך? למה אתה הורס לי את האוטו החדש??" האיש שולח אליו מבט תמים. "למה עשיתי את זה? האמת, אני לא יודע. אני מתחרט"

מגיד המישרים רבי גואל אלקריף - התשובה היא חסד גדול מאד, שעושה איתנו הבורא יתברך.

"אתה נותן יד לפושעים"

על פי האמת והצדק, לא היה בעולם מקום לתשובה. אדם העז לחטוא?! הוא קלקל ופשע?! - גם אם הוא מאד מתחרט, הפשע והקלקול כבר נעשו. החרטה שלו אין בכוחה להחזיר את הגלגל לאחור.

אולם הקב"ה נותן לנו את התשובה, שהיא חסד, לפנים משורת הדין. ולא זו בלבד, אלא שהקב"ה מקבל את תשובתו של האדם, גם אם האדם לא הופך מיד לצדיק מופלג, אלא רק קיבל על עצמו לשוב ולתקן!

אדם שרוצה לשוב בתשובה, ומקבל על עצמו קבלה אחת - אפילו קטנה - הקב"ה מקבל אותו באהבה, ומסייע לו לשוב, כפי שנאמר: "פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם כפתחו של אולם".

כדי לחדד את הדברים נמשיל מעין משל:

אדם הולך ברחוב ורואה מכונית מפוארת, חדשה ונוצצת. רק עכשיו יצאה המכונית מהחנות, לשמחת לב בעליה. האדם הזה מרים אבנים כבדות, ומשליך אותן בכוח על המכונית. זכוכית של חלון מתנפצת ברעש גדול, המתכת הבוהקת מתעקמת.

בעל הרכב יוצא בזעקות שבר, אחוז חימה. "אתה נורמלי?? חצוף מחוצף! מה עשיתי לך? למה אתה הורס לי את האוטו החדש??" האיש שולח אליו מבט תמים. "למה עשיתי את זה? האמת, אני לא יודע. אני מתחרט".

"אתה מתחרט?! תודה רבה לך שאתה מתחרט! או שאתה משלם לי עכשיו את כל הנזק, או שאתה תתחרט על זה כל החיים שלך!" האיש לא ממש מתרגש. "אוקיי, בכמה אתה מעריך את הנזק?" "עשרים אלף שקל, לפחות! זה רכב יקר מאד! הוצאתי אותו עכשיו חדש, מהאריזה, ותראה מה עשית לו!"

"עשרים אלף שקל? לא, אני לא יכול לשלם עשרים אלף שקל".

הבעלים של הרכב כמעט יוצא מדעתו מרוב כעס.

"לא יכול?! היית צריך לחשוב על זה לפני שהרסת לי את האוטו החדש! אתה תביא לי עשרים אלף שקל, ולא מעניין אותי מאיפה, תמכור את הדירה שלך, תקבץ נדבות... ממש לא אכפת לי מאיפה, אבל את הכסף אתה תביא, הבנת?!"

האיש המזיק מחטט בכיס החולצה שלו, ומוציא חופן מטבעות. בכיס של המכנסיים יש ארנק תפוח, מלא שטרות. הוא לא מתעסק איתו. האיש מעביר את המטבעות מיד ליד, בוחר את המטבע הקטן

ביותר, ואת השאר מחזיר לכיס.

"קח". הוא מושיט חצי שקל. "זה פיצוי על הנזק שעשיתי לאוטו שלך".

"זה?? פיצוי?? על הנזק לאוטו?!"

"רק זה מה שיש לי כרגע לשלם לך..."

הבן אדם הזה חוצפן מזעזע, או לא נורמלי?

האם היה אדם אחד בעולם, שהיה מוכן לקבל במאור פנים את מחצית השקל כפיצוי על נזק של עשרים אלף שקלים?

האם היה אדם אחד בעולם, שהיה אומר לחוצפן ההוא "בסדר, אני אוותר לך על הכל?"

אף לא אדם אחד בעולם!

הקב"ה ברא עולם טוב ויפה לאין שיעור, והזהיר את האדם: "תן דעתך שלא תקלקל את עולמי!"

בא אדם חוצפן, עבר עבירות ופשע פשעים, וקלקל את העולם הנפלא שברא הקב"ה.

בראש השנה, יום הדין, הקב"ה אומר לאדם: מה עשית?! קלקלת והרסת בחטאיך הנוראים את העולם שבראת!

ומה אומר האדם? - 'קשה לי לחזור בתשובה על כל העבירות שלי. אני רוצה לקבל עלי קבלה אחת קטנה, משהו שלא יפריע לי למהלך החיים... ובזכות הקבלה הקטנה הזאת תמחל לי!'

הקב"ה לא אומר לאותו אדם - עד כאן?? זה כל מה שאתה מוכן לעשות כדי לתקן את הקלקול הנורא שקלקלת?! חוצפן!! פושע!!

הקב"ה מקבל באהבה את הקבלה האחת הקטנה.

מאחר והאדם חפץ לחזור בתשובה, ורוצה להתקדם צעד אחר צעד

- אף בעשותו את הקבלה הקטנה הראשונה מקבל אותו הקב"ה באהבה, ונחשב לו ששב בתשובה.
זהו חסד גדול מאד שעושה איתנו הבורא יתברך.
אנחנו צריכים להיות מאושרים במתנה הגדולה הזאת, שניתנת לנו

המשך מעמוד 4 | הרה"ח ר' אהרן כהן

זעליג עמד בתורו עם תרנגול מפוטם קשור ברגליו מוכן לשחווה, פתאום נשמעו קולות "גנב. גנב. זה התרנגול שלי." היה זה שמער'ל שעמד וצעק עודו חוטף את התרנגול בידו.
"שקר וכזב." השיב זעליג בשצף קצף, בהמשיכו "התרנגול עצמו מוכיח, אם הוא היה שלך תמיד, הוא היה רץ אליך. הנה הוא נשאר אצלי." סיים בניצחון.
"מחוצף" רטט שמער'ל נדהם מעוזת הגנב "הוא צרור ברגליו, אז הוא לא יכול לרוץ. תתיר את הקשרים, וכבר תראה, למי הוא ירוץ". טייערע יודען. נזעק הרב הישיש לעיני הציבור שעמדו ודמעו

באהבה על ידי הקב"ה. עלינו להשכיל להודות על מתנת התשובה, ולהשתמש בה כראוי.

(דורש טוב' - עשי"ת, תודתנו ל'יפה נוף' ספרים)

בהבינם את הנמשל. עם פתיחת שערי השמים נבקש ונתחנן מאבינו שבשמים. אנא בכוח. 'תתיר צרורה'. וכבר תראה למי אנו שייכים... בימים גדולים וקדושים הבאים עלינו בל נשכח לבקש ולהתחנן שיהיה השנה הבאה טובה וברוכה בכל מיני מתיקות, שיתמלאו כל הצטרפויותינו ברווח ובהשקט, ואז וודאי נרוץ כולנו אליו לעשות רצונו יתברך שמו.
אנא בכח... תתיר צרורה.

תגובות לכתב המאמר, כתבו ל: a0533185209@gmail.com

המשך מעמוד 10 | הרב צבי גטקור

לארץ, ובאתי להצטרף לשיבה, עם בואי לשיבה נכנסתי לקבל את ברכת מורי ורבי הסבא מסלבדוקא.
הסבא אורו פניו לראותי, והתעניין, צדיקל', כך היה מכנה אותי, תגיד לי צדיקל', כבר היית בכותל המערבי? אכן, השבת, בקבר רחל גם כן, אכן כן, עניתי, ובמערות המכפלה כאן בחברון, בוודאי היית, נכון אמרתי.
ובטח גם ביקרת את ביתו של רבי איצ'לה, סיים, הסבא, ואני סימנתי לשלילה.
אוי, חבל, אתה הרי היית בקשר טוב עם ר' איצ'לה בלאזר, ומאז הסתלקותו ככל הנראה, ביתו השוקק חיים שבירושלים, הפך לעוד בית שקט, וודאי היית שמחה מאוד הרבנית בביקור, של תלמיד כמוך.
קיבלתי את התוכחה.

מתחילה מאי קא סבר?

היום היה יום שישי, ולכן, עם שחר של יום ראשון, עליתי לירושלים, אל ביתו של ר' איצ'לה פטרבורגר, הגאון העצום רבי יצחק בלאזר. ואכן כדבריו של הסבא כן היה, הרבנית קיבלה אותי בשמחה גדולה, כשהיא אומרת, איך אני שמחה שהתלמידים זוכרים את ר' איצ'לה, עד לא מזמן הבית כאן היה שוקק חיים, ומאז שהוא איננו, כמעט ואין מבקרים. שמחתי מאוד.
היא נתנה לי את הספר האחרון שהדפיס רבי יצחק, וגם ציידה אותי בעובדה מדהימה.

אתה יודע, ר' איצ'לה היה מעשן [בימים ההם לא נודעו סכנות העישון], יום אחד הוא ישב כאן במרפסת על יד המדרגות, [המפורסמות מהתמונה שלנו], שקוע בהרהוריו, ובפיו סיגריה. לפתע ראיתי כי הסגריה נפלה מידי, למטה, אל הקומה התחתונה, הוא הציץ, ראה כי היא כבויה, סימן בידו לאות ביטול, כאומר 'וי לחסרון כיס', והתיישב חזרה, לעמקי מחשבותיו.
אך לפתע הוא ננער, קם וירד למטה, וחזר אחרי דקה קצרה, כשבידו מחצית הסגריה הנופלת, הצית אותה, וחזר לשבת ולעשן.
כשגמר את סדר מחשבותיו, התעניינתי, מה קרה, מדוע הוא החליט לרדת ולהרים את הסגריה.
והוא הסביר, בתחילה במחשבה אוטומטית, ראיתי שהיא נפלה, אין ממנה סכנה, וזהו. אך לאחר מכן התיישבתי בדעתי, כיצד ביטלתי את ההתייחסות לאירוע, זה הרי לא קרה במקרה, אלא בהשגחה פרטנית.
הנפילה של הסגריה זה משהו שמלך מלכי המלכים, כתב וחתם, בימים הנוראים, ואני מתייחס לזה בביטול? הכיצד.
לכן קמתי תיכף וירדתי לקחת אותה, ולהחזיר לליבי, כי אין מקרה, הכל נכתב ונחתם.
נחשיב את עצמנו, את אהבת השם אלינו, וכך נזכה להיחתם לשנה טובה ומתוקה.
שהרי מה הוא מתוק וטוב, למדנו מדברי הנביא, אומר הג"ר שלמה מילר, 'ודעי וראי, כי רע ומר עזבך את ה' אלוקיך'.
ומה הוא טוב ומתוק לפי זה, מה אם לא, החזרה אל חיק השם יתברך.

ללמוד במתינות, ביסודיות ובעיון קל
עמוד היומי - ללמוד בקצב שלך ולדעת את הש"ס עם עיקרי המפרשים

בסדר קדשים

עם תחילת לימוד סדר קדשים
בסדר 'ר' זדף ר' זיומי'
הננו להודיע לציבור בני הר' נורה
על שיעורים מיוחדים שיעסקו בענייני

פתיחה ומבוא לסדר קדשים

השיעורים יתקיימו במקומות הבאים:

בני ברק

מנחם הגאון רבי **חיים פיינשטיין** שליט"א

יום חמישי - כ"ד בתשרי
בבית ה"ב 'בית השם' - 'היכל שמואל' רח' אלחריזי
בשעה 12:00 בצהריים

ירושלים - נווה יעקב

מנחם הגאון רבי **חיים פיינשטיין** שליט"א

יום שני - כ"ח בתשרי
בבית ה"ב 'חניכי הישיבות' רח' ויקטור וילוס 16
בשעה 12:00 בצהריים

מודיעין עילית

מנחם הגאון רבי **איתמר גרבוז** שליט"א

יום ראשון - כ"א באלול
בבית ה"ב 'קהילת קצות החושן' רח' קצות החושן 7
בשעה 21:45 בערב

בן תורה, נצל הזדמנות פז זו כדי להעשיר ידיעותיך בסדר קדשים

האם מותר לבצע בשבת ברית מילה העלולה לגרום לחילול שבת על ידי אורחים? מדוע הנוול ב'ניתוח קיסרי' אינו נימול בשבת?

קיום מצות ברית מילה כרוכה באיסור 'חובל' דאורייתא, אך היא דוחה את השבת, כפי שדרשו חכמינו ז"ל מהכתוב: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו - וביום, ואפילו בשבת". במה דברים אמורים? במילה בזמנה הנעשית ביום השמיני ללידת התינוק, וכלשון הכתוב "וביום השמיני", אבל מילה שלא בזמנה אינה דוחה את השבת. והואיל והותרה מילה בזמנה בשבת, מותר לעשות לאחריה גם כל פעולה הנדרשת למניעת סכנה מהתינוק הנמול, וכגון מציצת הדם הנהוגה מיד לאחר ביצוע המילה. ומוהל שהזמינוהו למול במקום שיתכן שהוא יראה חילולי שבת, דעת האגרות משה, שלמרות שבדרך כלל אסור לאדם ללכת למקום שעוברים בו איסורי תורה, מכל מקום הואיל ומצות מילה

בזמנה היא חיוב המוטל על כל ישראל, חייב המוהל ללכת למול, ובפרט במקום שאין מוהל אחר. וכן מוהל שהזמינו אותו למול בשבת במקום רחוק ובעקבות זאת יגרם לו ביטול 'עונג שבת', דעת המנחת יצחק שעליו ללכת למול כדי שלא תתבטל מצות מילה בזמנה. ברם, מוהל שהזמינוהו למול תינוק שנולד למחללי שבת, אם ביצע המילה בשבת יגרום לחילול שבת על ידי אורחים שיבואו ברכב וכיוצא בזה, דעת השבט הלוי, שעליו לדחות את המילה ליום ראשון. ואם בלאו הכי ימולו את התינוק בשבת, וקיים חשש שימול אותו אדם שאינו ראוי לכך, דעת המנחת יצחק שמוטל על המוהל למולו בשבת.

תינוק שנולד בסמוך לכניסת השבת או בסמוך ליציאתה וספק אם נולד בשבת או ב'בין השמשות', וכל שכן במקרה שבוודאי נולד בבין השמשות, אין מילתו דוחה שבת, שהרי בין השמשות הוא ספק יום ספק לילה ויתכן אפוא שלא נולד בשבת, ולכן אין למולו אלא ביום ראשון שלאחר השבת הבאה. ומשך זמן 'בין השמשות' הוא מתחילת שקיעת החמה, כאשר כדור השמש אינו נראה עוד, עד לצאת הכוכבים, דהיינו עד שנראים ברקיע שלושה כוכבים בינוניים. והגר"מ גריינימן שליט"א כתב בשם החזון איש, שתינוק שנולד בארץ ישראל שלושים וחמש דקות לאחר שקיעת החמה, בין בקיץ ובין בחורף, נחשב כנולד בלילה, והגר"ש"ז אויערבך זצ"ל הורה, שחלילה להקל באופן שנולד לפני שבע עשרה דקות לאחר השקיעה הנראית, והוסיף, שנהגו להחמיר ולהחשיב את בין השמשות עד עשרים וחמש דקות לאחר השקיעה. ואם בודאי נולד לפני השקיעה, הורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל שאף אם נולד דקה אחת לפני השקיעה נחשב כנולד ביום, אך יש לבדוק בכל מקום את נכונות הזמנים המתפרסמים בלוחות. והשבט הלוי הוסיף, שיש לבדוק את דיוקו של השעון שעל פיו נקבעה שעת הלידה. ואם הלידה היתה במקום שיש סביבו הרים המסתירים את כדור השמש והוא נעלם מהאופק מוקדם יותר, הורה הגר"ש"ז אויערבך זצ"ל, שאין לחשב את זמן השקיעה בניכוי הסתרת ההרים אלא יש לחשוש שהשקיעה במקום זה מוקדמת יותר.

וכאמור, דין זה שברית מילה בזמנה דוחה שבת נלמד מהפסוק: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". פסוק זה מופיע בין הפסוקים העוסקים 'טומאת יולדת', מיד לאחר הפסוק: "אשה כי תזריע ויזדה זכר וטמאה...". ונחלקו תנאים: יש אומרים, שכל שאין לאם טומאת יולדת אין המילה דוחה את השבת, ויש חולקים, והלכה זו ספק היא בידינו, ומספק אין מחללים את השבת. ולכן, הנוול ב'ניתוח קיסרי', שאין אמו טמאת בטומאת יולדת משום שמבחינה הלכתית אין זו 'לידה' - אסור למולו בשבת, אולם, הנוול שלא כדרכו, וכגון שלא יצא הראש תחילה

האם בזמננו יש לחלל את השבת באופן גורף לצורך טיפול בפגים?

בזמנים עברו, עובר שנולד לפני החודש השביעי, או בחודש השמיני, נחשב כ'נפל' ואסור היה לחלל את השבת לצורך הטיפול בו. ויתרה מזו, אף עובר שספק אם נולד בחודש השמיני, לדעת חלק מהפוסקים אסור היה לטפל בו. אולם, אם נשלמו שערותיו וציפורניו ככל העוברים - לדעת השולחן ערוך, אף אם נולד בחודש השמיני היה דינו כמי שנולד בחודש השביעי או התשיעי, ויש חולקים. ובמשך הדורות השתנה הדבר, וכלשון החזון איש: "יש טועים וסוברים שהנולד קודם תשעה הוא נפל, וזו טעות! אלא, כל שנגמרו שעריו וציפורניו - מחללים את השבת לרפואתו, וכן מעידות עכשיו עובדות רבות, שבני שמונה חיים ומתקיימים".

ואכן, הורו הגרש"ז אויערבך זצ"ל והשבט הלוי, שבימינו, שיכולת הטיפול בפגים התקדמה עד מאוד, מחללים את השבת אף לצורך הנוולדים בחודש החמישי והשישי, וכל שכן לצורך הנוולדים בחודש השמיני. אולם, ילוד שנולד בלידה מוקדמת [ראה במקורות] ולוקה במום קשה, ולדברי הרופאים אין כל ספק שהוא אינו עתיד לחיות מעבר לשלושים יום - דעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל, שהוא מוגדר כ'נפל', ומעיקר הדין אסור לחלל את השבת לצורך הטיפול בו, אך הוסיף, כי במרכז רפואי שעובדים בו מטפלים רבים, וקיים חשש כי חלק מהם לא יבדילו נכונה בין המקרים ולא יטפלו אף בפג שאין לגביו ודאות מוחלטת כי אינו עתיד לחיות מעבר לשלושים יום, יש לחלל את השבת באופן גורף לצורך טיפול בפגים.

[שו"ע של, ז, משנ"ב כח-ל, וביה"ל ד"ה או; בו"מ דרשו, 30, בהרחבה ע"פ המקור]

ה'מכשיר' לחימום היילוד - בזמן חז"ל

בזמן חכמינו ז"ל היה מקובל לטמון לאחר הלידה את שלית היילוד בקרקע, כסגולה לחימום היילוד. ואף התירו חכמים לעבור על איסור דרבנן של טלטול מוקצה לצורך קיום סגולה זו, אך לא על איסור דאורייתא, ולכן אסור לחפור בקרקע ולטמון בה את השליה בשבת, שהרי יש בכך איסור דאורייתא של מלאכת 'חורש'. ונהגו אז לטמון את השליה בשמן, בספוגי צמר, בבגדים בלויים או בתבן, עד למוצאי השבת, שאז היו טומנים אותה בקרקע, וגם באופן זה פעלה הסגולה לחימום הוולד. והסיבה שנהגו לטמנה דווקא בקרקע, היא משום שיש בכך מעין משכון וסימן לקרקע שהיילוד ישוב לעפרו במלאות ימיו ושנותיו.

[שו"ע של, ז, משנ"ב כח-כו, וביה"ל ד"ה הולד; בו"מ דרשו, 25, בהרחבה ע"פ המקור]

האם מותר לשאוב חלב אם בשבת במקרה של עודף חלב?

חליבה אסורה בשבת מדאורייתא משום איסור 'מפרק', שהוא תולדה של מלאכת 'הדש' [וראה במקורות], ובכלל זה - אסורה שאיבת חלב אם. וכמובן, מותר להניק תינוק בשבת, אך אסור לאשה לקלח מחלבה לתוך כלי על מנת לתת לתינוק לשותות. ואשה המצטערת מעודף חלב, מותר לה לקלח את החלב לאיבוד, וכגון שתקלחנו לתוך כיוור שפתח הניקוז שבו פתוח, והורה החזון איש, שמותר לה אף להשתמש לשם כך במשאבה ידנית, ועוד הורה, שאם מכניסה חומר הפוגם את החלב לכלי ששואבת לתוכו, הרי זו גם כן 'שאיבה לאיבוד'. ובאופן שאינה יכולה לשאוב לאיבוד [ומטרת השאיבה היא רק כדי להסיר את עודף החלב], דעת האבני נזר שמותר לשאוב לתוך כלי מעט מעט, וכתב הקצות השולחן, שתשאב באופן שלא תצטבר בפעם אחת כמות שיש בה יותר מ'כגורגרת' [15 מ"ל, לשיטה המחמירה ביותר].

[שו"ע של, ח, ומשנ"ב לב; בו"מ דרשו, 32]